

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број 73 0 К 033054 23 Квлз
Бања Лука, 20.08.2024. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Даниеле Миловановић, као предсједнице вијећа, Обрена Бужанина, др Вељка Икановића, Горјане Попадић и Весне Антонић као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног В.Б., због кривичног дјела тешке тјелесне повреде из члана 132. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости браниоца осуђеног, адвоката Чедо Ђукића из Бања Луке, поднесеном против правоснажне пресуде Окружног суда у Бања Луци број 73 0 К 033054 21 Кж од 05.08.2022. године, у сједници вијећа одржаној дана 20.08.2024. године, донио је

ПРЕСУДУ

Уважава се захтјев за заштиту законитости браниоца осуђеног В.Б., укида се пресуда Окружног суда у Бањалуци број 73 0 К 033054 21 Кж од 05.08.2022. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањалуци број 73 0 К 033054 21 Кж од 05.08.2022. године одбијена је, као неоснована, жалба браниоца оптуженог В.Б. и потврђена пресуда Основног суда у Котор Варошу број 73 0 К 033054 19 К од 02.07.2020. године којом је оглашен кривим В.Б. због кривичног дјела тешке тјелесне повреде из члана 132. став 4. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 104/18, 15/21, 89/21 и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС), и осуђен на новчану казну у износу од 1.500 (хиљаду и пет стотина) КМ, коју је обавезан платити у року од 30 (тридесет) дана од дана правоснажности пресуде. Истом пресудом оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 430,00 КМ, а оштећени М.Ј. је са имовинско правним захтјевом упућен на парнични поступак.

Против те пресуде захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) благовремено је поднио бранилац осуђеног, адвокат Чедо Ђукић из Бања Луке због повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 51/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту ЗКП РС), с приједлогом овом суду да Захтјев уважи, укине нижестепену пресуду и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на Захтјев републички јавни тужилац Махмут Шврака је оспорио основаност Захтјева и предложио да се исти као неоснован одбије, односно да се исти одбаци као недопуштен јер у спису не постоји пуномоћ за подношење истог од стране адвоката Чедџе Ђукића из Бања Луке.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, примјеном одредби члана 354. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), ограничио на испитивање само оних повреда закона на које се позвао подносилац Захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Захтјев за заштиту законитости се, у смислу одредбе члана 350. став 1. ЗКП РС, може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона, те повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. и ставу 3. овог члана. Ограничењима из става 2. цитиране законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека ако није изјављена жалба на првостепену пресуду, као редовни правни лијек, те ако наведене повреде материјалног и процесног закона нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Ограничењима из става 3. исте законске одредбе искључена је могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У поднесеном Захтјеву означена су оба наведена законска основа побијања правоснажне пресуде овим ванредним правним лијеком. При томе повреда Кривичног законика није конкретизирана на неки од облика предвиђених одредбом члана 312. ЗКП РС, међутим разлозима у образложењу Захтјева се указује на повреду из тачке а) цитиране законске одредбе. Када је у питању повреда права на одбрану Захтјев апострофира да је та повреда учињена у жалбеном поступку посматрано с аспекта права на дјелотворан правни лијек у виду изостанка образложења за одбијање свих приговора изнесених у жалби браниоца оптуженог на првостепену пресуду. Аргументујући наведену тврдњу Захтјев конкретизује да другостепени суд није одговорио на жалбени приговор да је првостепена пресуда дијелом заснована и на незаконитом доказу (Службена забиљешка ПС Котор Варош број ... од 10.11.2018. године) и ако је првостепени суд по приговору одбране прихватио да се ради о правно неваљаном доказу, али исти није издвојио из списка па је на основу тог доказа утврдио вријеме извршења дјела на које се односи осуда по побијаној пресуди. Осим тога, према тврдњи Захтјева изостало је образложење у побијаној пресуди за жалбени приговор о повреди „оптужног начела“ у виду прекорачења оптужбе и приговор закључку првостепеног суда да су искази саслушаних свједока сагласни и ако је у садржају жалбе аргументовано наведена кључна несагласност.

Захтјев је допуштен и основан.

Наиме, супротно становишту републичког јавног тужиоца исказаном у одговору на Захтјев, овај суд налази да је Захтјев у смислу одредби члана 351. став 1. ЗКП РС поднесен од овлаштенног лица с обзиром да у списима предмета егзистира пуномоћ осуђеног В.Б. од 28.11.20219. године за адвоката Чеду Ђукића из Бања Луке, којом га овлашћује као браниоца да ради заштите његових интереса и на закону заснованих права предузме све правне радње и употреби сва у закону предвиђена средства до окончања поступка. Овако конципиран садржај пуномоћи несумњиво у себи садржи и овлаштење

за наведеног браниоца да може поднијети и Захтјев за заштиту законитости као ванредни правни лијек.

Надаље, основан је приговор Захтјева заснован на тврдњи да је у поступку доношења побијане другостепене пресуде повријеђено право на одбрану оптуженог на начин што другостепени суд није дао разлоге на жалбене приговоре од одлучног значаја.

Наиме, када се ради о одлуци суда више инстанце донесене у поступку по жалби на првостепену пресуду, од суштинског значаја с аспекта права на одбрану и права да дјелотворан правни лијек, је то да је другостепени суд прије доношења одлуке по жалби размотрио све релевантне жалбене приговоре на првостепену пресуду и навео разлоге у образложењу пресуде за њихово неприхватање. Овакво правно схватање произилази између осталих и из одлука Европског суда у предмету *Хелле против Финске*, 1997-VIII, те *Линднер I Хаммермауер против Румуније*, ХУДОЦ [2002]), те одлуке Уставног суда БиХ у предмету *АП 2137/14* од 15.04.2015. године.

У конкретном случају, из образложења побијане другостепене пресуде произилази да та пресуда не садржи разлоге за напријед наведене жалбене приговоре браниоца оптуженог засноване на тврдњи да је пресуда заснована на цитираној службеној забиљешци као незаконитом доказу, нити приговор заснован на тврдњи да је првостепеном пресудом оптужба прекорачена, као ни на приговор којим се доводи у сумњу правилност закључка првостепене пресуде да су искази оштећеног те свједока Д. Т. и А.Ф. сагласни у свим одлучним чињеницама, уз аргументовање у чему се огледа кључна несагласност. Образложење другостепене пресуде о погледу ових приговора (страница 2. пасус 4.) се своди на закључак да је неоснован жалбени приговор о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС јер се првостепена пресуда не заснива на доказу на којем се пресуда не може заснивати у смислу одредбе члана 10. ЗКП РС те да су неосновани наводи да је оптужба прекорачена из члана 294. став 1. ЗКП РС, а да се при томе жалбени суд уопште на изјашњава на жалбене аргументе на којима су засновани приговори о почињеним повредама поступка. У односу на жалбени приговор о противрјечностима у исказима оштећеног и наведених свједока другостепени суд се није одредио уопште.

Дакле, из садржаја образложења побијане другостепене пресуде произилази да суд није образложио због којих разлога је одбио као неосноване наведене жалбене приговоре, па усљед тога образложење побијане пресуде конципирано на описани начин не задовољава стандарде који се, према становишту Европског суда за људска права, захтјевају за одлуке суда више инстанце донесене у поступку по жалби на првостепену пресуду, а који представљају гаранцију да суд жалбу није одбио прије него што је претходно размотрио све релевантне жалбене приговоре. На наведени начин у жалбеном поступку је почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС (која се манифестује у повреди права на одбрану), како се то поднесеним Захтјевом браниоца осуђеног правилно тврди.

Из изнијетих разлога овај суд налази да је поднесени Захтјев браниоца осуђеног основан, ради чега је у смислу одредбе члана 356. ЗКП РС одлучено као у изреци ове пресуде, тако што је укинута пресуда Окружног суда у Бањалуци број 73 0 К 033054 21 Кж од 05.08.2022. године и предмет враћен том суду на поновно одлучивање по жалби браниоца оптуженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Котор Варошу број 73 0 К 033054 19 К од 02.07.2020. године.

У поновном поступку другостепени суд ће одлучујући о тој жалби отклонити повреду поступка која се манифестује у повреди права на одбрану, на коју је указано овим рјешењем, тако што ће размотрити и оцјенити све релевантне жалбене приговоре о почињеним битним повредама одредаба кривичног поступка, укључујући и приговоре у погледу чињеничних и правних питања, а одлуку донесену по жалби ће, у зависности од резултата оцјене свих релевантних жалбених приговора, образложити примјеном одговарајућих одредби ЗКП РС.

Записничар
Соња Матић

Предсједница вијећа
Даниела Миловановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић